

Forestry and
Game Management
Research Institute

Posouzení využitelnosti stěmchy pozdní v našich podmínkách

Ing. Martin Fulín, Ph.D.

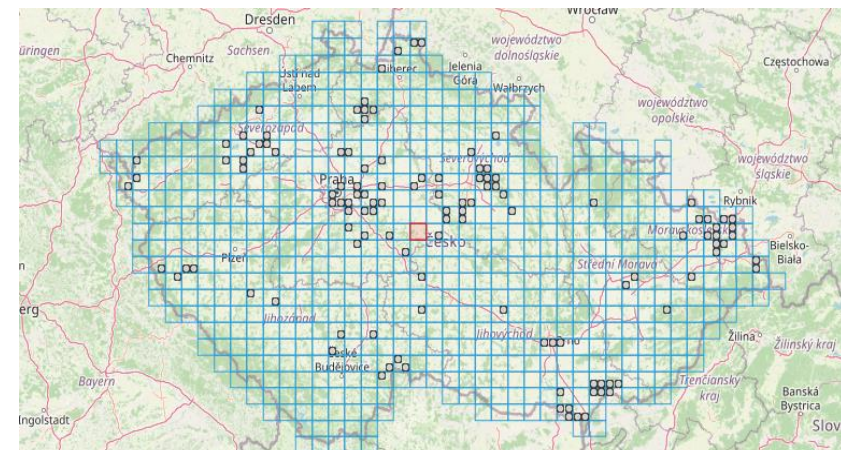
Zdroj: <https://biolib.cz> (autor: Ivo Novák)

Areál a rozšíření

- Původní areál je Severní Amerika, kde patří mezi nejhojnější dřeviny.
- Roste ve východní polovině USA, od Velkých jezer až k Mexickému zálivu. Nachází se od úrovně moře až do výšky 1500 metrů n. m.
- Do Evropy byla introdukována v r. 1629. A v roce 1811 je zaznamenána i v ČR. Pěstuje se často v parcích a sadech a někdy je vysazována i v lesích, kde se místy zmlazuje a šíří (asi i zoochorně).
- Je uváděna ve 28 parcích a na 12,4 ha lesní půdy v ČR. Často zplaňuje, zejména v oblasti frýdlantského výběžku, Domažlicku, Kolínsku a jižní Moravě v okolí Valtic.

Zdroj: Wikipedia

Zdroj: Pladias

Popis

- Rozvětvený strom je vysoký 10-20 m.
- Kvete v červnu a plody dozrávají v září až říjnu. Květy jsou malé, oboupohlavné, bílé barvy a vyrůstají v hroznovitém květenství.
- Kmen má tmavě hnědou, hladkou kůru, která je později rozpraskaná. Listy jsou řapíkaté, vejčitého tvaru, na konci zašpičatělé. Na spodní straně listu jsou hnědé chloupky. Plodem jsou tmavě červené až černé, lesknoucí, kulovité peckovice, nejvíce však 1 cm velké.
- Na našem území se jí daří v nížinách a pahorkatinách do cca 500 m nad mořem. Roste hlavně na písčitých až hlinitých kyselejších půdách, snáší i podmáčené půdy.
- Roste velmi rychle a obvykle brzy přeroste okolní stejnověké stromy. Kořeny většinou nezasahují hlouběji než 60 cm, zvláště na vlhkých místech koření spíše povrchově a je proto ve vyšším věku citlivá na větrné bouře. Vyskytuje se hlavně ve smíšených lesích, nejčastěji ve společenstvech s duby a borovicemi. Stromy začínají kvést ve věku asi 10 let a dožívají se nejvýše 180 let.

Hospodářský význam

- Vysoce ceněné dřevo pro nábytkářský sektor (vysoce kvalitní dýhy, nábytek, tvarové vlysy, lišty, architektonické detaily a dřevěné obložení)
- Nejvyšší kvalita dřevní suroviny je získávána z oblasti náhorní plošiny Allegheny ve státech Pensylvánie, New York a Západní Virginie.
- Využití plodů na sirupy a pro ptactvo
- Dřevina plní i mimoprodukční funkce (okrasné,, půdoochranné, vodoochranné, meliorační a zpevňující)
- Prozatím nebyla u nás zaznamenána hybridizace druhu s jinými druhy střešch nebo slivoní.
- Při kontrolovaném pěstování v hustém zápoji lze využít jejich výhod

Zdroj: tzb-info

Rizika

- Ve střední a jižní Evropě se chová invazivně.
- Je řazena mezi 40 nejnebezpečnějších invazních rostlin.
- V současné době se u nás šíří zejména do porostů vysokých mezofilních a xerofilních křovin, náletů pionýrských dřevin, kyselých a borových doubrav a dubo-habřin.
- Je schopna velmi úspěšného šíření pomocí výmladků.
- Velkým potenciálem je i její schopnost šíření semen živočichy.
- Celý strom je středně jedovatý, i když v oblasti původního výskytu jsou plody uváděny jako cenná potrava ptactva a lesní zvěře.

Doporučení Ochrany přírody

- V zájmových oblastech ochrany přírody je třeba doporučit likvidaci populací tohoto druhu, mimo tyto oblasti pak evidenci výskytu a případné omezování šíření.
- Efektivní metoda eradikace je o kácení a vyřezávání výmladků spojené se zatíráním ran koncentrovaným herbicidem. Nejvhodnějším obdobím pro omezování je těsně před nasazením na květ. Postupy je třeba provádět až do úplného zničení nežádoucího porostu s následnou kontrolou případného zmlazení.

Shrnutí

- Vysoce ceněné dřevo
- Využití i plodů
- Nekříží se s druhy střemch a slivoní
- Mimoprodukční funkce (okrasné, půdoochranné, vodoochranné, apod.)
- Invazní druh zařazen mezi nejnebezpečnější rostliny
- Obtížná eradikace

Děkuji za pozornost

Zdroj: <https://biolib.cz> (autor: Michael Klesl)